

**ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΣΥΝΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ
ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΓΟΥΝΟΦΟΡΩΝ**

ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Γεωπόνος, Msc Αγροτικής Οικονομίας
Βουλευτής Ν. Κοζάνης

ΚΟΖΑΝΗ 11 ΜΑΪΟΥ 2012

ΣΤΟΧΟΙ:

- Πρόβλεψη και σχεδιασμός ολοκληρωμένης παρέμβασης αναγκαίων δράσεων για την στήριξη και αναβάθμιση του κλάδου.
- Μεγιστοποίηση της αυτάρκειας της χώρας σε γουνοδέρματα.
- Καθετοποίηση του κλάδου της γουνοποιίας.
- Ανάκτηση συγκριτικών πλεονεκτημάτων και αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της γουνοποιίας.
- Λειτουργία δημοπρατηρίου δερμάτων.

ΓΕΝΙΚΑ

Ο πρωτογενής τομέας ανέκαθεν αποτελούσε ακρογωνιαίο λίθο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στην πατρίδα μας. Τα τελευταία τουλάχιστον 20 χρόνια όμως η συνεχιζόμενη μείωση της παραγωγής και της παραγωγικότητας του, αποτελούν ένα από τα βασικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Η παρούσα εμπειρογνωμοσύνη αποτελεί έναν οδηγό ενεργειών και δράσεων αύξησης της παραγωγής και της παραγωγικότητας σ' ένα κτηνοτροφικό πλέον κλάδο της πατρίδας μας. Στόχο έχει να συμπληρώσει κομμάτι – κομμάτι τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό που απαιτείται για την ανόρθωση της οικονομίας μας ξεκινώντας από τον πρωτογενή τομέα και τη μεγιστοποίηση της αυτάρκειας στη χώρα σε προϊόντα του εν λόγω τομέα.

Η έννοια της ανάπτυξης στη χώρα είναι συνυφασμένη με την αγροτική ανάπτυξη. Ιδίως την περίοδο αυτή που η Ελλάδα εξαρτά τη διατροφή της σε ποσοστό άνω του 60% από τις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων. Τα προϊόντα αυτά στις περισσότερες περιπτώσεις είναι υποδεέστερα από τα αντίστοιχα ελληνικά.

Για να προκύψει όμως αυτή η ανάπτυξη απαιτείται παραγωγή.

Αύξηση της παραγωγής και της παραγωγικότητας του πρωτογενούς τομέα, σημαίνει ταυτόχρονα την ενεργοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων για τη μεταποίηση, επεξεργασία και εμπορία της παραγωγής αυτής. Να λοιπόν ο νέος πλούτος και οι νέες μόνιμες θέσεις εργασίας σ' ολόκληρη την επικράτεια. Να λοιπόν οι μετρήσιμοι δείκτες της ανάπτυξης στην πατρίδα μας (ΑΕΠ, απασχόληση, παραγωγικότητα κ.α.).

Μετρήσιμος στόχος της ανάπτυξης που μπορεί και να την κατευθύνει και να την προσδιορίσει είναι η επίτευξη αυτάρκειας της χώρας, τουλάχιστον στα προϊόντα του αγροτοδιατροφικού τομέα. Ιδίως σε εκείνα που μπορούν να παραχθούν στην Ελλάδα και μάλιστα σε πολύ ανώτερη ποιότητα των αντίστοιχων εισαγομένων. Δηλαδή στο 90% των προϊόντων που καταναλώνουμε ή και σε άλλα, που μπορεί να είναι υποκατάστατα άλλων που εισάγουμε για κατανάλωση π.χ. ροφήματα βοτάνων αντί για καφέ, ή αιγοπρόβειο κρέας ή κρέας ψαριού αντί για τα εισαγόμενα βοδινά ή χοιρινά κρέατα.

Η αυτάρκεια αφορά στα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα, όλων των κλάδων του. Ένας από αυτούς, ο κλάδος της κτηνοτροφίας, αντιπροσωπεύει το 25 -30% των εισαγωγών αγροτικών προϊόντων, με δαπάνη τουλάχιστον 1,5 δις € ετησίως. Τα 200 εκ. € από αυτά, αφορούν τα τελευταία 2-3 χρόνια στην αξία εισαγομένων προϊόντων της κατηγορίας των δερμάτων προς επεξεργασία στη χώρα μας, για την παραγωγή κυρίως προϊόντων γούνας.

Σύμφωνα με τη φιλοσοφία που αναπτύξαμε πιο πάνω, η εξοικονόμηση των ποσών αυτών που σχετίζονται με τις δорές είναι εφικτή στην πατρίδα μας και μπορεί να γίνει γρήγορα και αποτελεσματικά.

Οι ευνοϊκές συνθήκες στην παγκόσμια αγορά των δερμάτων και των προϊόντων γούνας έχουν οδηγήσει τις τιμές των δερμάτων σε ιστορικά επίπεδα. Το γεγονός αυτό, από τη μια τροφοδοτεί το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων της χώρας ενώ από την άλλη αποτελεί πρόκληση για τους επιχειρηματίες του κλάδου οι οποίοι είναι έτοιμοι να εκμεταλλευτούν την ευκαιρία. Ακόμα και με τις αναμενόμενες «διορθώσεις» των τιμών των δερμάτων στις διεθνείς δημοπρασίες, οι τάσεις σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα θα συνεχίσουν να είναι θετικότερες για τον κλάδο της εκτροφής των γουνοφόρων ζώων. Χαρακτηριστικά, οι τιμές πώλησης των δερμάτων την τελευταία τριετία είναι τουλάχιστον διπλάσιες του κόστους παραγωγής αυτών ενώ η απόσβεση νέων επενδύσεων παρά το σχετικά υψηλό τους κόστους γίνεται στον ενάμιση χρόνο.

Το μέλλον και την προοπτική του κλάδου αυτού διαπραγματεύεται η παρούσα εμπειρογνωμοσύνη, στοχεύοντας στην επίτευξη της αυτάρκειας της χώρας στα είδη αυτά, με πολλές θετικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Στοιχεία του κλάδου της εκτροφής των γουνοφόρων.

Η ετήσια παραγωγή γουνοδερμάτων στην Ελλάδα και η εξέλιξή της τα τελευταία χρόνια αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας Α.

ΕΤΟΣ	ΔΕΡΜΑΤΑ (τεμάχια)
2003	50.000
2004	90.000
2005	110.000
2006	200.000
2007	420.000
2008	520.000
2009	640.000
2010	760.000
2011	1.200.000

Πηγή: Σύλλογος γουνοποιών.

Η αξία των δερμάτων αυτών κυμαίνεται αναλόγως της ζήτησης που εμφανίζεται διεθνώς σε κάθε δημοπρασία. Η ζήτηση των δερμάτων είναι ευθέως ανάλογη με την πορεία της γούνας στην παγκόσμια αγορά.

Σύμφωνα με τους εκτροφείς, η τιμή των δερμάτων για τον παραγωγό διαμορφώνεται από παραμέτρους που καθορίζουν την ποιότητα και τα ζητούμενα χαρακτηριστικά στη γουνοποιία (χρώμα, μέγεθος, αντοχή και πυκνότητα τρίχας, αντοχή δέρματος, φύλλο ζώου κ.α.).

Τα τελευταία χρόνια εξαιτίας της ανοδικής πορείας της αγοράς των γουναρικών στη Ρωσία και την Κίνα, η ζήτηση των δερμάτων και κατ' επέκταση και η τιμή τους στις διεθνείς δημοπρασίες, κυριολεκτικά εκτινάσσεται από δημοπρασία σε δημοπρασία.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η τιμή των δερμάτων στην τελευταία δημοπρασία, για τα δέρματα πρώτης κατηγορίας έφτασε τα 110€/δέρμα. Τιμή εκπληκτική για τον παραγωγό, το κόστος του οποίου, όπως θα δούμε παρακάτω, ανέρχεται το πολύ έως τα 30€/δέρμα. Βέβαια όλα τα δέρματα μιας φάρμας, δεν είναι της ίδιας ποιότητας. Έτσι, η μέση τιμή για το σύνολο των δερμάτων του παραγωγού σε κάθε εκτροφή, είναι πολύ μικρότερη της μέγιστης τιμής. Ανέρχεται περίπου στα 50€/δέρμα.

Στην παγκόσμια αγορά των γουνοδερμάτων, ετησίως, διακινούνται περί τα 45-55 εκατομμύρια δέρματα. Από αυτά, οι Έλληνες γουνοποιοί αγοράζουν περίπου το 5 – 8%, δηλ. περίπου 2,5 – 3 εκατομμύρια δέρματα. Τα δέρματα αυτά είναι στη συντριπτική τους πλειοψηφία της πρώτης κατηγορίας. Με μία μέση τιμή 100€/δέρμα, η συνολική αξία των δερμάτων που αγοράζουν οι Έλληνες γουνοποιοί, από δημοπρασίες του εξωτερικού, ανέρχεται περίπου στα 250 εκ. €. Οι τιμές αυτές είναι αντιπροσωπευτικές των τιμών που επικρατούν τουλάχιστον την τελευταία τριετία στην αγορά των δερμάτων.

Τα εγχώρια παραγόμενα δέρματα πωλούνται κυρίως μέσω των δημοπρατηρίων του εξωτερικού. Οι Έλληνες εκτροφείς απολαμβάνουν, αναλόγως της ποιότητας των δερμάτων τους, τις τιμές της διεθνούς αγοράς.

Άρα η αξία των 1,2 εκ. δερμάτων που παρήγαγαν Έλληνες εκτροφείς (100% της παραγωγής γίνεται στη Σιάτιστα και την Καστοριά), με μέση τιμή (για τα δέρματα κάθε φάρμας) στα 50€/δέρμα, υπολογίζεται στα 60 εκ. € περίπου.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι εισάγονται περί τα 2,5 εκ. δέρματα πρώτης κατηγορίας ετησίως κι αν υποθέσουμε ότι από αυτά το 30 - 50% είναι ελληνικής παραγωγής, τότε έχουμε περιθώρια για περαιτέρω μεγέθυνση του κλάδου για την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας ζήτησης.

Παράλληλα, στοχεύοντας σε ένα μεγαλύτερο κομμάτι της τάξεως του 10% της παγκόσμιας αγοράς των 55 εκ. δερμάτων ετησίως, τότε μπορούμε να σχεδιάσουμε την ανάπτυξη του κλάδου για συνολική παραγωγή μέχρι και 5,5 εκ. δέρματα ετησίως. Από αυτά τα μισά θα απευθύνονται στην εσωτερική αγορά και τα άλλα μισά στις αγορές του εξωτερικού. Η μεγέθυνση αυτή μπορεί να οδηγήσει τον κλάδο σε πενταπλασιασμό της σημερινής παραγωγικής του δυνατότητας.

Η μεγέθυνση αυτή υπό προϋποθέσεις είναι εφικτή και γίνεται με όρους αγοράς και μάλιστα ιδιαίτερα ανταγωνιστικής.

Βασικός, ωστόσο, στόχος της παρούσης χρονικής περιόδου είναι η μεγιστοποίηση της κάλυψης των αναγκών της ελληνικής γουνοποιίας με ελληνικά δέρματα (αυτάρκεια), στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα.

Έτσι πετυχαίνουμε:

A. αύξηση του παραγόμενου πλούτου της χώρας και του ΑΕΠ κατά 200 εκ. € ετησίως ή κατά 0,1%.

B. αύξηση των θέσεων εργασίας συνολικά κατά 1.324 θέσεις εργασίας ήτοι 662 νέες μόνιμες θέσεις εργασίας και 662 εποχικής τμηματικής εργασίας, συνολικής διάρκειας πέντε μηνών περίπου.

Γ. εκμετάλλευση της άκρως ευνοϊκής συγκυρίας των τελευταίων δύο χρόνων, με τις ιστορικά υψηλότερες τιμές των δερμάτων, που ξεπερνούν τα 100 €.

Δ. ανάπτυξη, σταθεροποίηση και επέκταση της τεχνογνωσίας που έχει αποκτηθεί τα τελευταία 10 χρόνια στην πατρίδα μας στον κλάδο.

Ε. καθετοποιημένη οργάνωση αρκετών γουνοποιητικών επιχειρήσεων με επέκταση και στην εκτροφή γουνοφόρων ζώων. Έτσι, δημιουργούνται προϋποθέσεις για αποτελεσματικότερη και επιτυχέστερη αντιμετώπιση των διακυμάνσεων των τιμών στην παγκόσμια αγορά τόσο των δερμάτων όσο και των τελικών προϊόντων (γούνες) που κατασκευάζονται με πρώτη ύλη τα δέρματα αυτά. Δράση ιδιαίτερα σημαντική καθώς σε τέτοιου είδους φαινόμενα οφείλονται οι κατά καιρούς οικονομικές ζημιές και αποτυχίες πολλών γουνοποιητικών επιχειρήσεων κατά το παρελθόν.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ – ΟΦΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΓΟΥΝΟΦΟΡΩΝ

1. Οικονομικότητα εκτροφής.

Σταθερό κόστος

Κόστος εγκατάστασης : για μία μάνα που θα γεννήσει πέντε μικρά, απαιτείται επένδυση παγίων εγκαταστάσεων ύψους 200 €.

Κόστος ζώου(γεν. υλικό) : η αξία ενός ζώου για αναπαραγωγή συμβαδίζει με τις τιμές στην αγορά των δερμάτων. Σήμερα ένα καλό ζώο κοστίζει έως και 100 €.

Στον υπολογισμό του σταθερού κόστους θα πρέπει να λάβουμε υπόψη πως όσο μεγαλύτερη είναι η εκτροφή τόσο το κόστος εγκατάστασης μειώνεται και μπορεί να φτάσει έως και τα 150 € ανά ζώο.

Μεταβλητό κόστος

Κόστος εκτροφής : κάθε εκτρεφόμενο ζώο καταναλώνει κατά τη διάρκεια της ζωής του τροφή αξίας 11 €.

Κόστος εργασίας : οι εργασίες για τάισμα, καθαριότητα και για παρακολούθηση από τον εργαζόμενο κοστίζουν για την περίοδο εκτροφής 9 € ανά ζώο.

Κόστος περίθαλψης : οι εμβολιασμοί και η ιατρική παρακολούθηση που γίνονται στα ζώα κοστίζουν περίπου 2 € ανά ζώο.

Κόστος σφαγής : η σφαγή μαζί με την εκδορά κοστίζουν 1€ ανά δέρμα.

Στο κόστος αυτό πρέπει να συνυπολογιστεί και το κόστος συντήρησης και δέψης των δερμάτων καθώς και ποσοστό 10% επί της τιμής πώλησης του δέρματος

υπέρ του δημοπρατηρίου. Έτσι το μεταβλητό κόστος ανέρχεται συνολικά στα 25 – 28 € περίπου για κάθε δέρμα.

Συνολικά λοιπόν το κόστος της πάγιας εγκατάστασης για μία μάνα ανέρχεται από 250 – 300 € ενώ το λειτουργικό από 25 – 28 € ετησίως.

2. Παραγωγή

Ο συνολικός αριθμός των θηλυκών που εκτρέφονται σήμερα ανέρχεται κατά προσέγγιση στις 250.000. Η εκτιμώμενη ποσότητα δερμάτων που θα παραχθεί το 2012 υπολογίζεται στα 1.200.000 δέρματα περίπου.

Τα δέρματα αυτά παράγονται σε 33 εγκατεστημένες φάρμες σήμερα (23 στο Ν. Κοζάνης και 10 στο Ν. Καστοριάς).

3. Απασχόληση.

Εργασία : για κάθε 800 εκτρεφόμενες μάνες δημιουργείται μία νέα θέση μόνιμης εργασίας και μία εποχικής απασχόλησης πεντάμηνης διάρκειας. Με μέσο όρο 4,5 έως 4,8 μικρά που επιζούν μέχρι το τέλος της εκτροφής, προκύπτουν 3600 έως 3840 δέρματα ανά μία θέση εργασίας και μια εποχικής απασχόλησης.

Θέσεις εργασίας : στις υφιστάμενες εκτροφές περίπου των 250.000 θηλυκών εργάζονται σε μόνιμη βάση 312 εργαζόμενοι. Στις θέσεις αυτές πρέπει να συνυπολογίζονται άλλες τόσες (312) εποχικής τμηματικής απασχόλησης συνολικής διάρκειας τουλάχιστον πέντε μηνών.

ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ.

- Ως χώρα εισάγουμε ετησίως περίπου 3.000.000 δέρματα υψηλής ποιότητας και υψηλής τιμής (μ.ο. 80 έως 100€ / δέρμα την τελευταία διετία). Συνολική δαπάνη από τους έλληνες γουνοποιούς αξίας 250 εκ. € περίπου.
- Από τα χρήματα αυτά το 10% της αξίας δηλ. τα 25 εκ. € αντιπροσωπεύουν την αμοιβή των υπηρεσιών των δημοπρατηρίων.
- Η συνολική αξία των εγχώριων δερμάτων για τη φετινή χρονιά με μια μέση τιμή πώλησης από 50 έως 60 € κατά μέσο όρο στο σύνολο των 1.2 εκ. δερμάτων που εκτιμάται ότι θα παραχθούν, αναμένεται να κυμανθεί από 60 έως 72 εκ. €.
- Συνολικά 600 και πλέον θέσεις εργασίας έχουν δημιουργηθεί μέχρι σήμερα στον κλάδο. Από αυτές οι μισές είναι μόνιμης εργασίας και οι άλλες μισές εποχικής απασχόλησης.

- Από τα 3 εκ. δέρματα που εισάγονται στη χώρα μας ετησίως, τα 800.000 περίπου είναι ελληνικά που πωλούνται και αγοράζονται από Έλληνες γουνοποιούς στις διεθνείς δημοπρασίες και τα 2.200.000 παράγονται σε χώρες του εξωτερικού.
- Τα χρηματικά ποσά που φεύγουν τελικά εκτός της Ελλάδας για την εισαγωγή 2,2 εκ. ξένων δερμάτων ανέρχονται από 176 έως 220 εκ. €.

Δεδομένα που επηρεάζουν την οικονομικότητα της εκτροφής των γουνοφόρων στη Δυτική Μακεδονία εμφανίζονται και στην SWOT ανάλυση που ακολουθεί:

Ισχυρά σημεία

1. Ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες για την παραγωγή υψηλής ποιότητας δερμάτων.
2. Ικανοποιητική απόκτηση τεχνογνωσίας εκτροφής των γουνοφόρων από Έλληνες εκτροφείς. Εμπειρία 10-ετής σε Σιάτιστα και Καστοριά.
3. Κάλυψη των αναγκών σε τροφή από υφιστάμενη μονάδα παραγωγής ζωοτροφών για 240.000 μάνες σήμερα. Βρίσκεται σε ανάπτυξη επενδυτικό σχέδιο 15 εκ. € για αύξηση της δυναμικότητας της μονάδας, με στόχο την κάλυψη των αναγκών έως και 400.000 εκτρεφόμενων θηλυκών.
4. Ευκολία διάθεσης του προϊόντος στις διεθνείς αγορές σε ιδιαίτερα υψηλές και συμφέρουσες τιμές για τον εκτροφέα σε σχέση με το κόστος παραγωγής.
5. Οι συμφέρουσες υψηλές τιμές για τα δέρματα στις διεθνείς αγορές, σταθερά την τελευταία διετία, δίνουν τη δυνατότητα στους νεοεισερχόμενους εκτροφείς να κάνουν απόσβεση των επενδύσεών τους μέσα σε δύο παραγωγικές περιόδους δηλ. δύο χρόνια.
6. Η ένταξη του κλάδου στον πρωτογενή τομέα από το δευτερογενή που ήταν μέχρι το 2011, είχε ως αποτέλεσμα την απλοποίηση σημαντικών διαδικασιών για την άδεια, ίδρυση και λειτουργία εκτροφείων γουνοφόρων στη χώρα μας.
7. Βάση της προηγούμενης αναφοράς, η δυνατότητα ένταξης των επιχειρήσεων των εκτροφείων και των εκτροφών στο μητρώο των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και στο μητρώο των αγροτών αντίστοιχα, με ότι αυτό συνεπάγεται ως δικαιώματα και υποχρεώσεις για τους δικαιούχους.

Αδύνατα σημεία

1. Μεγάλο έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο γουνοδερμάτων για τη χώρα μας που ανέρχεται ετησίως στα 66 έως 88 εκ. €.
2. Μεγάλη αιμορραγία της χώρας για την εισαγωγή ξένων δερμάτων σε χρηματικά ποσά που κυμαίνονται από 176 έως 220 εκ. € ετησίως την τελευταία διετία.

3. Η έλλειψη εξειδικευμένου κτηνιατρικού επιστημονικού προσωπικού στην περιοχή για την κτηνιατρική περίθαλψη των εκτρεφόμενων ζώων.
4. Έλλειψη εκπαίδευσης – κατάρτισης νέων εκτροφών. Οι γνώσεις για την εκτροφή αποκτώνται κυρίως εμπειρικά δουλεύοντας οι ενδιαφερόμενοι σε υφιστάμενες μονάδες.
5. Σημαντική δαπάνη από τους εκτροφείς ποσών για την διενέργεια, προληπτικά, κτηνιατρικών αναλύσεων και εξετάσεων για την υγεία των ζώων τους, σε εργαστήρια του εξωτερικού.
6. Η εξαίρεση από την επιδότηση από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα του ζωικού κεφαλαίου για τις εκτροφές, βάση Ευρωπαϊκού Κανονισμού. Το γεγονός αυτό αυξάνει έως και κατά 30% το κόστος της επένδυσης. Έτσι, οι επενδύσεις αυτές καθίστανται απρόσιτες για μικρομεσαίους επαγγελματίες που έχουν διάθεση και ανάγκη να ενταχθούν στον κλάδο.

Ευκαιρίες

1. Οι εξαιρετικά υψηλές τιμές των δερμάτων, σταθερά τα τελευταία δύο χρόνια, που έχουν ως αποτέλεσμα να διαθέτουν οι παραγωγοί τα προϊόντα τους σε τιμές διπλάσιες του κόστους παραγωγής, ενώ η απόσβεση νέων επενδύσεων μπορεί να γίνει με τα δεδομένα αυτά μέσα σε δύο παραγωγικές περιόδους.
2. Η δυνατότητα μεγέθυνσης του κλάδου, αρχικά μέχρι του σημείου κάλυψης της εγχώριας ζήτησης και εν συνεχεία μέχρι την κάλυψη ποσοστού 10% της παγκόσμιας αγοράς δερμάτων.
3. Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού νέων επενδυτών για τη δημιουργία νέων μονάδων γουνοφόρων ζώων, που διαθέτουν ίδια κεφάλαια και προέρχονται κυρίως από τον κλάδο της γουνοποιίας.
4. Η προοπτική αύξησης της παραγωγής και παραγωγικότητας του 1^ο γενούς τομέα και του ΑΕΠ του 1^ο γενούς τομέα της χώρας.
5. Η απορρόφηση εκατοντάδων ανέργων στις νέες εκτροφές, σε μόνιμες και εποχικές θέσεις εργασίας σ' ολόκληρη τη Δυτική Μακεδονία, η οποία κρατά τα σκήπτρα της ανεργίας στη χώρα, ιδιαίτερα στους νέους.

Απειλές

1. Η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού με οριοθετημένους ανά δήμο χώρους για την ανάπτυξη των εκτροφείων των γουνοφόρων στη Δυτική Μακεδονία. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε ανεξέλεγκτη και άναρχη ανάπτυξη των εκτροφών σε μικρές γεωγραφικά περιοχές, χωρίς να τηρούνται αυστηρά, οι ελάχιστες προϋποθέσεις υγιεινής, ζωοτεχνικής και κτηνιατρικής φύσεως.
Η άναρχη αυτή εγκατάσταση νέων εκτροφείων γίνεται κυρίως σε περιοχές των Νομών Κοζάνης και Καστοριάς. Οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές δημιουργούν τις μονάδες τους σε ιδιόκτητους χώρους χωρίς κεντρικό

- προγραμματισμό και την ύπαρξη χωροταξικού σχεδιασμού που θα προέβλεπε την αποφυγή σοβαρών προβλημάτων στο μέλλον από την άναρχη αυτή ανάπτυξη των εκτροφών.
2. Η έλλειψη βασικών υποδομών (νερό, δρόμος, ρεύμα) εξαιτίας της απουσίας χωροταξικού σχεδίου. Οι ελλείψεις αυτές δυσχεραίνουν τη λειτουργία των εκτροφείων και αυξάνουν περαιτέρω το κόστος λειτουργίας και παραγωγής τους.
 3. Η μονοπωλιακή κατάσταση που επικρατεί τα τελευταία χρόνια στις διεθνείς δημοπρασίες δερμάτων όπου οι Κινέζοι αγοραστές σχεδόν μονοπωλούν το 85% και πλέον των δερμάτων που δημοπρατούνται.
 4. Οι ύποπτες ως προς τα κίνητρα τους, κινήσεις ορισμένων απελευθερώσεων εκτρεφόμενων ζώων στο πλαίσιο των ενεργειών εναντίον της φυσικής γούνας και των εκτροφείων γουνοφόρων ζώων. Τέτοιου είδους ενέργειες δολιοφθοράς δυσφήμισης των εκτροφείων, έχουν δημιουργήσει ανασφάλεια, πρόσθετες δυσκολίες και έξοδα στην ομαλή λειτουργία του κλάδου. Ωστόσο τα παραγόμενα δέρματα διαμέσου των τελικών προϊόντων της γουνοποιίας, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι είδη 1^{ης} ανάγκης για τους καταναλωτές.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Η φιλοσοφία των παρεμβάσεων απορρέει από :

α. τη σπουδαιότητα (οικονομική και κοινωνική) για την τοπική και εθνική οικονομία, ιδίως την παρούσα χρονική περίοδο, που έχει ο κλάδος, σύμφωνα και με τα δεδομένα των τελευταίων ετών αλλά και τις τάσεις που δείχνουν να επικρατούν και τα επόμενα χρόνια.

β. την αναγκαιότητα έκφρασης αυτής της δυναμικής στην πράξη, μέσα κυρίως από ένα σχέδιο ολοκληρωμένης παρέμβασης για την αύξηση της παραγωγής και τη μεγέθυνση του κλάδου, προς όφελος της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας αλλά και προς όφελος της εθνικής οικονομίας.

Η φιλοσοφία αυτή στοχεύει στην επίτευξη των εξής στόχων:

- ✓ Τη στήριξη του κλάδου με παρεμβάσεις που καλύπτουν θεσμικά και τεχνικά κενά ως προς την παραγωγική διαδικασία και δημιουργούν συνέργειες μεταξύ των σταδίων της διαδικασίας παραγωγής γουνοποιητικών προϊόντων.
- ✓ Την επένδυση στην έρευνα, τη γνώση και την τυποποίηση της οργάνωσης της παραγωγής ώστε η Ελλάδα να κατακτήσει το πλεονέκτημα στην ποιότητα της παραγωγής, που θα αποδεικνύεται από πιστοποιημένα επώνυμα προϊόντα.

Όροι και προτεραιότητες επίτευξης των στόχων

- 1ο.** Οριστικοποίηση της ΚΥΑ για την απλοποίηση των διαδικασιών ίδρυσης και λειτουργίας των εκτροφείων.
- 2ο.** Έκδοση ΥΑ για την αύξηση του ποσοστού κάλυψης των γηπέδων των εκτροφείων από 30% που είναι σήμερα στο 80% που ισχύει στις Σκανδιναβικές χώρες.
- 3ο.** Έκδοση ΥΑ για τον ορισμό του ισοδυνάμου ζώου στα 50 θηλυκά συν τα παράγωγα.
- 4ο.** Χωροταξικός σχεδιασμός από την περιφέρεια με υποχρέωση των δήμων σε συνεργασία με ειδικούς ζωτέχνες, να ορίσουν γεωγραφικές ζώνες και θέσεις, για την εγκατάσταση εκτροφείων γουνοφόρων ζώων.
- 5ο.** Δημιουργία βασικών υποδομών παραγωγής (δρόμοι, υδροδότηση, ρευματοδότηση), μεταποίησης (βυρσοδεψεία) και εμπορίας (δημοπρατήριο) των γουνοφόρων ζώων και των προϊόντων της εκτροφής.
- 6ο.** Δημιουργία βασικών υποδομών για την επεξεργασία και εκμετάλλευση των περιττωμάτων και των πτωμάτων των γουνοφόρων, για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος και απόκτησης πρόσθετου εισοδήματος για τους εκτροφείς.
- 7ο.** Εκπαίδευση και εξειδίκευση νέου και ικανού επιστημονικού προσωπικού στο εξωτερικό σε θέματα κτηνιατρικής περίθαλψης και ζωοτεχνίας των γουνοφόρων.
- 8ο.** Ίδρυση και λειτουργία στο πλαίσιο των κτηνιατρικών υπηρεσιών, μικροβιολογικού εργαστηρίου για αναλύσεις που αφορούν την καλή υγεία των γουνοφόρων. Σημειώνεται το κτηνιατρικό εργαστήριο Κοζάνης που ανήκει στο ΥΠΑΑΤ, υπάρχει ανάλογος εξοπλισμός και οι κατάλληλοι χώροι για την εγκατάσταση τμήματος γουνοφόρων ζώων. Αρκεί να τοποθετηθεί ο ειδικευμένος κτηνίατρος και να εξασφαλισθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη σχετική πιστοποίηση και λειτουργία του.
- 9ο.** Εγγραφή των εκτροφείων στο μητρώο των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και των εκτροφέων στο μητρώο των αγροτών όπως ορίζει η νομοθεσία για τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.
- 10ο.** Δημιουργία μητρώου εκτρεφόμενων ζώων όπως ορίζει η νομοθεσία για την παρακολούθηση των ζώων για θέματα υγείας και ποιότητας και ποσότητας της παραγωγής.

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Η επιδιωκόμενη μεγιστοποίηση της αυτάρκειας της πατρίδας μας σε γουνοδέρματα μέσω της ανάπτυξης της εγχώριας παραγωγής και της αύξησης της παραγωγικότητας δημιουργεί μια σειρά θετικών επιπτώσεων.

Ο νέος πλούτος που μπορεί να παραχθεί αντιστοιχεί σε 2,2 εκ. δέρματα αξίας 110-132 εκ. € ετησίως. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε μια αύξηση του ΑΕΠ της χώρας κατά 0.05% έως 0.06% αντίστοιχα και κατά 0.16% έως 0.2% αύξηση στο ΑΕΠ του πρωτογενούς τομέα της χώρας.

Επίσης δημιουργούνται 662 νέες μόνιμες θέσεις εργασίας και άλλες τόσες εποχικές.

Τέλος, όφελος προκύπτει και για το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων της χώρας το οποίο θα μειωθεί κατά τα αντίστοιχα ποσά που εξοικονομούνται από τη μείωση των εισαγωγών σε δέρματα.

Η υλοποίηση των στόχων και η απόρροια των ωφελειών που προκύπτουν μπορούν να οργανωθούν στην πράξη με την εφαρμογή τριών μοντέλων εκτροφής.

Μοντέλα εκτροφής

Διακρίνουμε τα εκτροφεία γουνοφόρων σε τρεις κατηγορίες:

1^η μικρά: έως 500 μάνες. Συνολικού κόστους εγκατάστασης 150.000 €. Με 1 μόνιμη θέση εργασίας και 1 εποχική και 2.250 δέρματα ετήσια παραγωγή.

2^η μεσαία: έως 3.000 μάνες. Συνολικού κόστους εγκατάστασης 900.000 €. Με 3,75 μόνιμες θέσεις εργασίας και άλλες 3,75 εποχικές και 13.500 δέρματα ετήσια παραγωγή.

3^η μεγάλα: έως 10.000 μάνες. Συνολικού κόστους εγκατάστασης 3.000.000 €. Με 12,5 μόνιμες θέσεις εργασίας και άλλες 12,5 εποχικής και 45.000 δέρματα ετήσια παραγωγή.

Πίνακας Β

Μέγεθος	Μάνες	Κόστος εγκατάστασης	Θέσεις εργασίας		Παραγωγή (δέρματα)
			Μόνιμες	Εποχικές	
Μικρές	500	150.000	1	1	2.250
Μεσαίες	3.000	900.000	3,75	3,75	13.500
Μεγάλες	10.000	3.000.000	12,5	12,5	45.000

Για την κάλυψη του στόχου της αυτάρκειας και την αύξηση της παραγωγής επιπλέον κατά 2,2 εκατομμύρια δέρματα ετησίως, χρήζει καταμερισμός της παραγωγής σε φάρμες ανάλογα με: α) το μέγεθος, β) το κόστος της επένδυσης, γ) τις θέσεις εργασίας και δ) τα κέρδη.

Έτσι, ο καταμερισμός της παραγωγής για να είναι πιο δίκαιος και πιο αποτελεσματικός γίνεται με κριτήρια προστασίας του περιβάλλοντος και κοινωνικής δικαιοσύνης.

i. Μέγεθος

Μέγεθος φάρμας	Αριθμός εκτροφών	Μάνες	Δέρματα (τεμ.)
Μεγάλη	20 * (10.000 =	200.000)	*45.000 = 900.000
Μεσαία	70 * (3.000 =	210.000)	*13.500 = 945.000
Μικρή	150 * (500 =	75.000)	* 2.250 = 337.500
ΣΥΝΟΛΟ	240	485.000	2.182.500

ii. Κόστος εγκατάστασης

Φάρμα	Αριθμός εκτροφών * κόστος	Κόστος (€)
Μεγάλη	20 * 3.000.000 =	60.000.000
Μεσαία	70 * 900.000 =	63.000.000
Μικρή	150 * 150.000 =	22.500.000
ΣΥΝΟΛΟ	240	145.500.000

iii. Θέσεις εργασίας

Φάρμα	Αριθμός εκτροφών * θέσεις εργασίας	Θέσεις εργασίας (μόνιμες)
Μεγάλη	20 * 12.50 =	250
Μεσαία	70 * 3.75 =	262.5
Μικρή	150 * 1.0 =	150
ΣΥΝΟΛΟ	240	662.5

iv. Κέρδη

Φάρμα	Αριθμός εκτροφών * μάνες * παραγωγή δερμάτων	Δέρματα * μέση τιμή (50 ή 60 €/τεμ.)	Αξία σε € (*50)	Αξία σε € (*60)
Μεγάλη	20 * 10.000 * 45.000 =	900.000 * 50 (*60)	45.000.000	54.000.000
Μεσαία	70 * 3.000 * 13.500 =	945.000 * 50 (*60)	47.250.000	56.700.000
Μικρή	150 * 500 * 2.250 =	337.500 * 50 (*60)	16.875.000	20.250.000
ΣΥΝΟΛΟ	240	2.182.500	109.025.000	130.950.000

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Συνολικά μ' ένα κόστος επένδυσης 145.000.000 € μπορούν να δημιουργηθούν 240 εκτροφεία,
- Οι νέες θέσεις εργασίας που θα προκύψουν υπολογίζονται στις 662 νέες μόνιμης εργασίας και άλλες τόσες εποχικής διάρκειας πέντε μηνών,
- Η παραγωγή θα ανέβει κατά 2.182.500 δέρματα συνολικής αξίας από 109.025.000 έως 130.950.000 € ετησίως από τη χρονιά που θα ολοκληρωθούν οι επενδύσεις αυτές.
- Εάν οι επενδύσεις αυτές τύχουν επιδότησης από εθνικά ή ευρωπαϊκά προγράμματα με κατά μ.ο. ποσοστό επιδότησης 40%, τότε από τα 145.000.000 τα 87.000.000 θα είναι δαπάνη ιδίων κεφαλαίων από τους επενδυτές και τα 58.000.000 θα είναι η επιδότηση του προγράμματος.
- Τα καθαρά κέρδη για τους εκτροφείς είναι η διαφορά της μέσης τιμής πώλησης μείον το κόστος παραγωγής:

$$\begin{aligned} \text{Μέση τιμή πώλησης} - \text{κόστος παραγωγής} &= \text{καθαρό κέρδος ή} \\ (50 \text{ ή } 60) \text{ €} - 28 \text{ €} &= (22 \text{ έως } 32) \text{ €} \end{aligned}$$

Συνολικά για τα παραγόμενα δέρματα τα καθαρά κέρδη για τους εκτροφείς, με μέση τιμή πώλησης από 50 έως 60 € / δέρμα, θα είναι:

$$2.182.500 * (22 \text{ ή } 32) = 48.015.000 \text{ ή } 69.840.000 \text{ €}$$

- Αν ο συντελεστής φορολογίας για τις επιχειρήσεις του κλάδου γίνει 15%, τότε το κράτος θα έχει έσοδα που θα κυμαίνονται αναλόγως των τιμών πώλησης (μέση τιμή από 50 έως 60 € / δέρμα) από 7.202.250 € έως 10.476.000 €.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΝΟΝΤΑΣ

1. Οικονομικότητα εκτροφής.

Σταθερό κόστος

Κόστος εγκατάστασης : για 485.000 μάνες προς 200 €, είναι 97.000.000 € (για μία μάνα που θα γεννήσει πέντε μικρά, απαιτείται επένδυση παγίων εγκαταστάσεων ύψους 200 €).

Κόστος ζώου(γεν. υλικό) : για αγορά 485.000 θηλυκών για αναπαραγωγή προς 100 € είναι 48.500.000 € (η αξία ενός ζώου για αναπαραγωγή συμβαδίζει με τις τιμές στην αγορά των δερμάτων. Σήμερα ένα καλό ζώο κοστίζει έως και 100 €).

Στον υπολογισμό του σταθερού κόστους θα πρέπει να λάβουμε υπόψη πως όσο μεγαλύτερη είναι η εκτροφή τόσο το κόστος εγκατάστασης μειώνεται και μπορεί να φτάσει έως και τα 150 € ανά ζώο.

Το συνολικό κόστος της πάγιας εγκατάστασης συμπεριλαμβανόμενης και της αξίας του ζωικού κεφαλαίου για 2.182.500 ζώα, είναι 145.000.000 € (κόστος εγκατάστασης για μία μάνα με 4,5 μικρά, 200 € / μάνα).

Μεταβλητό κόστος

<i>Κόστος εκτροφής</i>	: για την εκτροφή 2.182.500 ζώων προς 11 € η αξία της τροφής, είναι 24.007.500 € (κάθε εκτρεφόμενο ζώο καταναλώνει κατά τη διάρκεια της ζωής του τροφή αξίας 11 €).
<i>Κόστος εργασίας</i>	: για 2.182.500 ζώα προς 9 € που είναι η αμοιβή της εργασίας εκτροφής, είναι 19.642.500 € (οι εργασίες για τάϊσμα, καθαριότητα και για παρακολούθηση από τον εργαζόμενο κοστίζουν για την περίοδο εκτροφής 9 € ανά ζώο).
<i>Κόστος περίθαλψης</i>	: για 2.182.500 ζώα προς 2 € αξία του εμβολιασμού, είναι 4.365.000 € (οι εμβολιασμοί και η ιατρική παρακολούθηση που γίνονται στα ζώα κοστίζουν περίπου 2 € ανά ζώο).
<i>Κόστος σφαγής</i>	: για 2.182.500 προς 1 € η εκδορά, είναι 2.182.500 € (η σφαγή μαζί με την εκδορά κοστίζουν 1€ ανά δέρμα).

Συνολικά το λειτουργικό κόστος για τα 2.182.500 ζώα θα κυμαίνεται από 54.562.500 έως 61.110.000 € (μεταβλητό κόστος για κάθε εκτρεφόμενο ζώο, είναι από 25 – 28 € ετησίως).

2. Παραγωγή

Ο συνολικός αριθμός των θηλυκών που εκτρέφονται σήμερα ανέρχεται κατά προσέγγιση στις 250.000. Με τις μέχρι σήμερα προετοιμασίες ο αριθμός αυτός αναμένεται να αυξηθεί για το 2013 κατά 130.000 και να φτάσει στα 380.000 θηλυκά. Συνολική αύξηση κατά 52%.

Η εκτιμώμενη ποσότητα δερμάτων που θα παραχθεί το 2012 υπολογίζεται στα 1.200.000 δέρματα περίπου, ενώ οι προβλέψεις για το 2013 αγγίζουν τα 1.710.000 δέρματα. Συνολική αύξηση κατά 510.000 δέρματα. Η ποσότητα αυτή αντιπροσωπεύει μία αύξηση της παραγωγής κατά 42,5% μέσα σε ένα χρόνο και αποτελεί το 23,36% των δερμάτων της αρχικής μας στόχευσης, δηλ. των 2.182.500 δερμάτων.

Τα δέρματα σήμερα παράγονται σε 33 εγκατεστημένες φάρμες (23 στο Ν. Κοζάνης και 10 στο Ν. Καστοριάς).

Η αύξηση της παραγωγής προγραμματίζεται με άλλες 17 νέες μονάδες που έχουν κάνει τις απαραίτητες προετοιμασίες για την ίδρυσή τους και σε άλλες υφιστάμενες που θα αυξήσουν τον αριθμό των εκτρεφόμενων ζώων.

3. Απασχόληση.

Θέσεις εργασίας : Στις υφιστάμενες εκτροφές περίπου των 250.000 θηλυκών εργάζονται σε μόνιμη βάση 312 εργαζόμενοι.

Για τις 485.000 μάνες που θα εκτρέφονται επιπλέον στη Δυτική Μακεδονία, δημιουργούνται 662 νέες θέσεις μόνιμης εργασίας.

Στις θέσεις αυτές πρέπει να συνυπολογίζονται άλλες τόσες (662) εποχικής τμηματικής απασχόλησης συνολικής διάρκειας τουλάχιστον πέντε μηνών.

Στις θέσεις αυτές μπορούν να συνυπολογιστούν και οι εργαζόμενοι στη διαχείριση και εκμετάλλευση των περιττωμάτων και των πτωμάτων για την παραγωγή βιοαερίου. Η επένδυση αυτή βασίζεται στην εκτροφή των γουνοφόρων και την αξιοποίηση υλικών που σήμερα απορρίπτονται ως απόβλητα. Οι θέσεις εργασίας διασφαλίζονται από τα έσοδα που θα προκύπτουν από την πώληση της ενέργειας ή του βιοαερίου.

4. Έσοδα – κύκλος εργασιών.

Τζίρος : Ο συνολικός τζίρος εργασιών, ως τελική αξία των δερμάτων συνολικού αριθμού 2.182.500 τεμαχίων ετησίως, προς 50 ή 60 € πώληση κατά μ.ο. σε διεθνείς δημοπρασίες, θα κυμαίνεται από 109.025.000 έως 130.950.000 €.

Καθαρά κέρδη : Τα καθαρά κέρδη προκύπτουν α) αν από το συνολικό κύκλο εργασιών των εκτροφείων αφαιρεθεί το κόστος εκτροφής των ζώων, ή β) από το γινόμενο των 2.182.500 δερμάτων επί του ποσού που μένει, αν από τη μέση τιμή πώλησης αφαιρέσουμε το κόστος εκτροφής κάθε ζώου δηλ. $2.182.500 * [(50 \text{ ή } 60) \text{ €} - 28 \text{ €}] = 2.182.500 * (22 \text{ ή } 32 \text{ €}) = 48.015.000$ έως 69.840.000 €.

Έσοδα κράτους : Με ένα μελλοντικό συντελεστή φορολόγησης 15% αντί του 20% που ισχύει σήμερα, επί των καθαρών εσόδων, προκύπτουν κρατικά έσοδα από 7.202.250 έως 10.476.000 €.

5. Κρατικές δαπάνες

Σύμφωνα με τον προηγούμενο αναπτυξιακό νόμο, όπου χρηματοδοτούνταν με ένα ποσοστό 40% επενδύσεις του κλάδου σε σταυλικές εγκαταστάσεις, για τον ίδιο σκοπό, η κρατική δαπάνη για μπορεί να ανέλθει στα 58.000.000 €.

Η απόσβεση της κρατικής αυτής δαπάνης, που βοηθά καθοριστικά την ανάπτυξη, μπορεί να γίνει μέσα σε έξι έως οκτώ χρόνια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ.

Η μεγέθυνση της οικονομίας του κλάδου της εκτροφής των γουνοφόρων στη χώρα μας είναι στρατηγικού χαρακτήρα, διότι δημιουργεί και ενισχύει περιφερειακές οικονομίες και έχει αυξημένο πολλαπλασιαστή με πολλές θετικές επιπτώσεις σε άλλες δραστηριότητες.

Περιφερειακές οικονομίες που δημιουργούνται και ενισχύονται από την εκτροφή των γουνοφόρων ζώων είναι:

- A. κατασκευαστικός τομέας.
- B. τομέας κτηνιατρικής περίθαλψης.
- Γ. τομέας ζωοτροφών.
- Δ. τομέας επεξεργασίας δερμάτων.

Δραστηριότητες που ευνοούνται από τη μεγέθυνση του κλάδου είναι:

1. Ελληνική γουνοποιία.
2. Κατασκευή κτηριακών εγκαταστάσεων.
3. Εξοπλισμός κατασκευών.
4. Πρώτες ύλες διατροφής.
5. Υλικά υγειονομικής περίθαλψης.
6. Μηχανολογικός εξοπλισμός για την εκτροφή.
7. Κατεργασία δερμάτων (ξήρανση, δέψη, βαφή κ.α.)
8. Εκμετάλλευση αποβλήτων κ.α. υλών για παραγωγή βιοαερίου.
9. Μεταφορές δερμάτων, υλικών κατασκευής, πρώτων υλών ζωοτροφών και παραπροϊόντων σφαγείων.
10. Ενίσχυση άλλων αμιγώς μεταποιητικών και εμπορικών δραστηριοτήτων.